

S Bilişim Danışmanlık

Türkiye'de SİYASİ İSTİKRAR

2022 Aralık Aylık Rapor

Siyasi İstikrar İndeksi (Sİİ) Aralık Raporu Referans: 12192

Özet ve Değerlendirme

Sİİ Aralık'ta yükselmiştir; 36.670'den 38.114'e. “Hükümet Kurulum ve İşleyiş” ve “Bürokratik Kapasite ve Tam Kullanımı” alt sektör indekslerindeki sert yükseliş yanında “Temel Meşruiyet ve Yönetim Normlarının Kararlılığı” alt sektör indeksindeki gerileme dikkat çekicidir.

2 / 6

“Temel Meşruiyet ve Yönetim Normlarının Kararlılığı” alt sektör indeksi gerilemiştir. Gerileme başlıca nedenleri; İstanbul BB-İmamoğlu yargılama safahatı ve YSK'nın ihsas-ı rey tavrı, özelleştirilmiş limanlarda AYM iptaline rağmen işletme süre uzatımı, 25 yıllık kira gelirinön önceden tahsilatıyla 67'inci vd. Hükümet gelirlerine el atmadır. Ayrıca, asgari ücret güncellemede sosyal devleti tavsatıcı uygulamalar, Rusya'ya borç ötelemeleri ve bunların milli politik ritmi baskılaması, Hazine döviz alacaklarının TL'ye dönüştürülmesinde deşifrelerdir.

“Parlamento Desteği ve Yapısı” alt sektör indeksi hafif gerilemiştir. Gerileme başlıca nedenleri; 2022 bütçe ek borçlanma, AYM kararına rağmen liman özelleştirmelerinde süre uzatım kanunlaşması olumsuz izlenmiştir. Muhalefetin Parlamento denetim ve inisiyatifinde örgütlü oluşu hayati olup İmamoğlu vakıasında düzeltmeler izlenmiştir. Yine de “güçlendirilmiş parlamento” gayretindeki muhalefetin parlamento dışı aday ve etkinlik hedeflemeleri politik tuhafılık olarak izlemededir.

“Hükümet Kurulum ve İşleyiş” alt sektör indeksi yükselmiştir. Yükseliş derecesi kayda değerdir. Yükseliş başlıca nedenleri; TSK'nın acil ihtiyacı olan mühimmatında seri üretimine geçiş kararları alınmıştır. Geliştirilen yerli mühimmatın seri üretimi ciddi kaynak gerektirici, TSK'nın konvansiyonel savaşa hazırlığı bakımından elzemdir. Hazine, çok yüksek likiditeye sahip, bütçe açığı ve borçlanma gereği ciddi aşağı çekilmiştir. Zecre dayalı oluşu ayırıdır. Kamu yönetimi, diplomasi ve bakan koordinasyonlarında hafif düzeltmeler eklenmelidir.

“**Siyasa Uygulama ve Yönetişim**” alt sektör indeksi çok az gerilemiştir. Alt sektör indeksinde başlıca gelişmeler; kamuoyuna hassas yönetim tarzı tekrar kısmen devrede, Boğaziçi öğrencileri, Montreux bildirisi ve tarikatçılarca çocuk istismarı davalarında 66. Hükümet, gecikmeli ve tereddütlü olsa da doğru mevziideydi.

“**Kurumlarla İlişkiler**” alt sektör indeksi hafif yükselmiştir. Yükseliş başlıca nedenleri; askerî bürokrasinin Suriye-Rusya aksında iş birliğine açıklık ve etkinliği, diplomatik zemini kurma ve şekillendirmesi, yargının iktidarı destekleyen kararları yanında iktidarın yargının işlevselliğini desteklemesi (*tarikatçı tecavüzcü yargılaması*) izlenmiştir. Boğaziçi öğrencileri, Montreux bildirisi, D. Poyraz davasının neticelendirilmeleri gibi gelişmeler fasılda stres gidericiydi.

“**Dış Politik Aktörlerle İlişkiler**” alt sektör indeksi sert ölçüde yükselmiştir. Yükseliş başlıca nedeni, Rusya’nın doğalgaz ödeme ötelemesinden sonra Suriye meselesinde siyasi/diplomatik çözüm maksatta arabuluculuğu kabullenmesidir. Bu aslında ayrıca Suriye’de İran’ın denklemden düşürülmesi ya da geriletilmesi ederindedir. İki adet A400M uçagımızın Ukrayna’dan ülkemize geri gelmesi, ABD-Rusya istihbarî görüşmelerinin Ankara’da yürütülmesine aracılık, önemli pozitif kırılmadandı. Putin’in ilk-evrede soğuk baktığına Rus derin devletinin evet demesi ve Türkiye’yi Erdoğan’la birlikte yanına alma gayreti ayrıca değerlidir.

“**Bürokratik Kapasite ve Tam Kullanımı**” alt sektör indeksi yükselmiştir. Yükseliş başlıca nedenleri; savunma bürokrasisinde alınan mühimmat seri üretim kararları ve kritik silah-teçhizat atış tatbikatı olumlu izlenmiştir. A400M iki uçak Ukrayna’dan geri getirilmiş, askerî diplomasinin Esad-Suriye ile temaslara girişmesi kritik olumlu gelişmedendir. Diplomatik işlevlerde sıçrama ölçüsünde pozitif gelişmeler (Rusya, Suriye) izlenmiştir. Yargıda stresli konuların izalesi (Montreux bildirici 103 amiral, tarikatçı tecavüzcülerin tutuklanmaları sair) olumludur. Emniyet bürokrasisinin İstanbul gümrüklerindeki operasyonları son derece kritik, pozitif izlemededir.

“**Siyasi Şiddet**” alt sektör indeksi yükselmiştir. Yükseliş ana nedeni, PKK ile mücadelede kazanımlardır. Covid-19 yitimlerinden sert düşüşler izlemededir. Cari dönem

olumsuz gelişmesi Ülkü Ocakları eski başkanına Ankara’da silahlı saldırı, BİM mağaza zincirine saldırılar, artan alt-yapı teçhizat hırsızlıklarıdır.

“**Ekonomik İstikrar Faktörleri**” alt sektör indeksi yükselmiştir. Yükseliş başlıca nedenleri; kamunun yüksek likiditesi, bütçe sonuçlarının beklenen düzeyde kötü gelmemesidir. Enflasyonda baz etkili düşüş tedbiren izlenmiştir.

Siyasi istikrar Aralık’ta yükselmiştir. Aralık, kurum ve usullerin, müdahalesiz işleyişte nispi bağımsız yargı ve bürokrasinin istikrar ürettiği, ama meşruiyet ve iktidar cihetinden politik desteğince sıkıntılı olduğu aydandı.

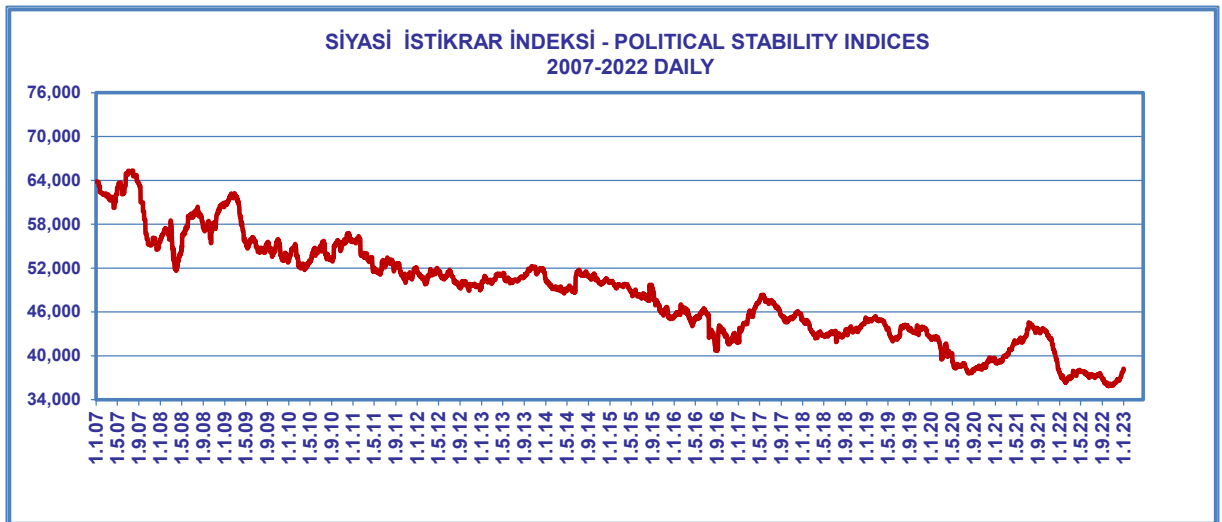
Alt Sektör Gelişmeler

	30.11.22	31.12.22	% Değişim / Difference
Siyasi İstikrar İndeksi (Sİİ) / Political Stability Index (PSI)	36.670	38.114	3,94
Temel Meşruiyet ve Yönetim Normları / Basic Legitimacy And Governance Norms	3.358	3.299	-1,76
Parlamento Desteği ve Yapısı / Parliament Support and Structure	11.399	11.339	-0,53
Hükümet Kurulum ve İşleyişi / Government Forming and Operation	428	705	64,72
Siyasa Uygulama ve Yönetişim / Political Efficiency and Governance	4.915	4.883	-0,65
Kurumlarla İlişkiler / Relations with Institutions	3.257	3.340	2,55
Dış Politik Aktörlerle İlişkiler / Relations with Foreign Political Actors	3.193	3.581	12,15
Bürokratik Kapasite ve Tam Kullanımı / Bureaucratic Capacity and Full Usage	1.427	1.802	26,28
Siyasi Şiddet / Political Violence	4.424	4.486	1,40
Ekonomik İstikrar Faktörleri / Economical Stability Factors	4.269	4.680	9,63

5 / 6

Veriler

Değerlendirmelerde izlek ve raporlamalarla birlikte **1.482** haber (**16.399**'dan **17.880**'e) ve yaklaşık **370** ekonomik veri kayıtlanmıştır. Haber ve verilerin kayıtlanma oranı yaklaşık **%2,8**'dir.

Sonuç

Aralık'ta siyasi istikrar yükselmiştir. Aralık, *kurum ve usullerin*, müdahalesiz işleyişte nispi bağımsız yargı ve bürokrasinin istikrar ürettiği, meşruiyet ve iktidar cihetinden politik desteğince sıkıntılı olduğu aydandı. Aralık giriş ve çıkışında iki önemli vakıa izlenmiştir:

E. İmamoğlu vakıası politik denklemi değiştirmede. Sadece denklem tek tarafında bileşimi hafif farklılaştırdı. S. Ateř vakıasıysa politik denklemi değiştirdi; bir taraftakileri diğer tarafa transfer ettiriciydi. Reis Erdoğan, *politik çarpanı* bu kadar negatifleşene tahammül etmez görünmektedir. Politik siciline nazaran “Reis Erdoğan” politik dümeni kırmasa kırdırmasa da rüzgâr tutmayacak yelkeni gemide tutmaz.

6 / 6

Saygılarımızla,
S Bilişim Danışmanlık

Not: Ana Rapor 76 sayfadan oluşmaktadır.

“Bu raporun barındırdığı ya da dayandığı bilgiler yazarlarımızın doğru ve güvenilir olduğuna inandığı kaynaklardan alınmış ve akademik denetime tabi tutulmuştur. Bununla birlikte üçüncü şahıslardan alınan hiçbir bilginin doğruluğu ve tamlığı bağımsız olarak onaylanmamış buna dair bir garanti verilmemiştir. Rapordaki ifadeler geleceğe dair güncel beklentiler temin edebilir ve doğrudan güncel veya tarihi bir gerçeğe ilişkin olmayan herhangi bir beyan içerebilir. İşbu ifadeler bilinen / bilinmeyen riskler, tereddüt ve kapsamlı olarak belirtilmemiş başka faktörler içerebilir. Bu rapora katkıda bulunanlar sürekli değişen bir çevrede faaliyet gösterdiğinden devamlı yeni risklerin ortaya çıkması doğaldır. Okuyucu bu ifadelere aşırı bir güven sergileyerek yatırım ya da ticari bir işlem yapmamaları için uyarılmaktadır. Raporun hazırlanmasına katkıda bulunanlar yeni bir bilginin doğuracağı sonucu müteakiben hiçbir ifade üzerinde halka açık bir güncelleme yapma zorunluluğu taşımaz. Raporu yazanlar bu bilgilerin kullanımına bağlı doğacak hiçbir zarar yahut kayıptan hiçbir şekilde sorumlu tutulamazlar.” Tüm hakları saklıdır. Bu raporun hiçbir parçası fotokopi, kayıt, bilgi depolama ve yeniden kullanımı mümkün kılacak araç / sistem dâhil olmak üzere alıntı yapılamaz, yeniden yayınlanamaz.